

30 Days Before Pesach-Anything change?

Introduction

שולחן ערוך או"ח תל"וא- המפרש מיבשה לים או יוצא בשיירא...., תוך שלשים יום זקוק **לבדוק**... קודם שלשים יום אינו צריך **לבדוק**.

Source

פסחים ו' עמוד א'

ואמר רב יהודה אמר רב: המפרש והיוצא בשיירא, קודם שלשים יום - אין זקוק לבער, תוך שלשים יום - זקוק לבער ... הני שלשים יום מאי עבידתייהו? כדתניא: "שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום, רבן שמעון בן גמליאל אומר: שתי שבתות". מאי טעמא דתנא קמא? שהרי משה עומד בפסח ראשון ומזהיר על הפסח שני... מאי טעמא דרבן שמעון בן גמליאל? שהרי משה עומד בראש החדש ומזהיר על הפסח...

Explanation

רש"י [שם ד"ה 'קודם שלשים יום']- לפסת, ולקמן מפרש כנגד ששואלין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום, **ומאז חל עליו להיזהר בצרכי הפסח**. **מאירי** [שם]- ואם אין דעתו לחזור בזמן זה; אם תוך שלשים יום הוא אפי' לא ידע שיש שם חמץ- בודאי הואיל **וכבר התחילו להתעסק בהלכות הפסח- הרי חובת ביעור ממשמת ובאה**, וחייב לבדוק ולבער, אבל קודם שלשים יום אין זקוק לבער אפי' היה שם חמץ ודאי אלא לכשיגיע קרוב לפסח יבטלנו ממקומו שמאחר שאין דעתו לחזור אף הוא נותן לב לבטלו במקומו.

Practical Ramification # 1-Do you say a Beracha on a "early" check?

מאירי [שם]- וכל אלו שבודקין קודם זמן:

יש אומרים שמברכין ואין נראה כן **ריטב"א** [שם]- ודעת **הרא"ה** ז"ל דכל שזקוק לבער מברך על הביעור, ונראין הדברים תוך ל' יום דוקא.

יש אומרים שאין מברכין **לפי שאין שעת המצוה אלא מאור ארבעה עשר**

להלכה: שולחן ערוך או"ח תל"וא-...תוך שלשים יום זקוק לבדוק ולא יברך אז על ביעור חמץ.

Practical Ramification # 2-HOMELESS on the night of the 14th of NISSAN

שולחן ערוך או"ח תל"וב- ישראל היוצא מבית א"י תוך שלשים יום ונכנס בבית אחר בעיר זו, או הולך לעיר אחרת, אינו צריך לבער בית הא"י שהרי יקיים מצות ביעור באותו בית אחר. אבל אם הוא מפרש או יוצא בשיירא ולא יכנס בפסח בבית;

יש מי שאומר שחל עליו חובת הביעור כיון שהוא תוך ל' יום, וצריך לבער בית הא"י שהוא יוצא ממנו כדי לקיים מצות ביעור, אע"פ שהא"י יכנס לבית בפסח

וי"א שאינו צריך כשנכנס בו הא"י **הסבר המ"ב** [שם ל"א]- דהא הביעור אינו חובת הגוף אלא למי שיש לו חמץ צריך לבדוק ולבער, וכאן שאין לו חמץ דהרי הוא מפקירו וכנ"ל **אין עליו שום חיוב**

Practical Ramification # 3-This Morning: Bread or Chameitz?

משנ"ב [אוי"ח תנ"א/כ"ח]... דע דאיתא בגמרא דדוקא דבר איסור הנבלע בכלי ע"י אור צריך ליבון, אבל דבר היתר הנבלע בכלי ע"י אור, אף שאח"כ נאסר' כגון בשר קדשים שצלהו בשפוד ע"ג האור' אף שלבסוף נעשה הבליעה בשפוד נותר' אפ"ה הכשרו של שפוד זה די בהגעלה. ונחלקו הפוסקים לענין חמץ הבלוע בכלי:

ערוה"ש בשם הראב"ד [תנ"מ/א] - ובאמת דעת הראב"ד דבחמץ גם כן אינם צריכים ליבון, **מג"א** [תנ"א/י"א] - ...דלדעת **או"ה** שפסק דחמץ מקרי התירא בלע א"כ גם בחמץ די בליבון קל כזה עכ"ל
משנ"ב [שם] - ... וי"א דזה ג"כ מקרי התירא בלע שבאמצע השנה כשנבלע החמץ של המוליית"א בשפוד היה היתר וע"כ סגי בהגעלה ולדידהו כל כלים שתשמישן ע"י אור לענין פסח די בהגעלה... ומ"מ אין ללמוד מדין זה למקומות אחרים דלפעמים היכא שיש עוד צדדים להקל מצרפינן ג"כ לזה דעת הפוסקים דס"ל דחמץ מקרי התירא בלע:

הרמב"ן [ע"ז ע"ז עמוד א'] - ... אבל חמץ בפסח כיון שהיה שמו עליו וממשו של חמץ בלע מהשתא נמי איסורא בלע ליאסר בפסח, וכך נראה מפירוש רש"י ז"ל שפירש גבי נותר לא הוה איסור בעיניה שבתוך דפני הכלי היה בלוע ומעולם לא הוכר איסור, ואלו גבי חמץ ניכר הוא, וכן כתב נמי כאן בסכין דמתני' דגבי רותח צריך הגעלה ברותחין ובכלי ראשון כדאתמר בפסחים לענין חמץ בפסח, למדנו שהוא משהו אותן כדיניהן **שלא כדעת הרב ר' אברהם ז"ל**.

משנ"ב [שם] - ... וי"א דוקא נותר שבעת הבליעה לא היה שם נותר על הבשר כלל לכן נקרא ד"ז בשם היתירא בלע אבל חמץ דבעת השתמשות השפוד בחמץ היה שם חמץ על הבליעה ועכשיו ג"כ שמו חמץ אלא שעתה נתעורר האיסור למפרע על שם חמץ זה לא מקרי בשם התירא בלע דחמץ בלע בתוכו וגם עכשיו הוא חמץ ובכלל איסורא בלע הוא וצריכין ליבון [ב"י בשם רבינו ירוחם] ולזה הסכימו רוב הפוסקים וע"כ פסק המחבר כוותיהו.

סיכום **המשנ"ב** [תנ"א/לי"ב] - דלדינא [לו] עיקר כדעת המחבר דחמץ מקרי איסורא בלע וע"כ צריך ליבון טוב שיהו ניצוצות נתזין ממנו ואפילו בדיעבד יש לאסור אם נשתמשו בו בפסח בעוד שלא ליבנו אותו כ"כ או ע"י הגעלה [ט"ז ומ"א] אכן [לז] במקום הפסד מרובה או מניעת שמחת יו"ט והוא אינו ב"י מעת שנשתמשו בו החמץ יש לסמוך בדיעבד על הפוסקים דסוברים דחמץ מקרי התירא בלע ודי כמה שהכשירו בהגעלה או בליבון קל:

5) In the Codes/Bottom line

הרמ"א - ויש מחמירין ועומדין, וכן עשה מהר"ם.

Ram"a - and there are those that are stringent and stand and that is what the Maharam used to do.

לס"ז [א] - וע"כ שפיר נהג מהר"ם בעמידה... נראין דברי מהר"ם נכונים וכן ראוי לנו לנהוג:

a. Taz - ...and therefore what the Maharam did was right...it seems that the Maharam's words are correct, and that's the right thing to do.

לביח[קמ"א] - דגם המהר"ם מודה דמדינא שרי, אלא דס"ל דראוי להדר ולעמוד מפני שצריך האדם להעלות בדעתו כששומע הקריאה מפי הקורא כאלו קבלה אותה שעה מהר סיני, ובהר סיני היו כל ישראל עומדין,

b. Bach - even the Maharam agrees that it's permissible to sit, but suggested to go beyond the letter of the law and stand, since during the Torah reading a person has to feel like we just received the Torah from Sinai, and at Sinai all the Jews stood.

שו"ע [או"ח קמ"ו/ד] - א"צ לעמוד מעומד בעת שקורין בתורה.

Shulchan Aruch - you don't have to stand up during the Torah reading

סעם הגר"א [שם ד"ה ויש מחמירין]... דהא אמרי' אין עמידה אלא שתיקה, וכן בירושל' אסר לקורא ולמתרגם בישיבה... דלכ"ע מותר וכן עיקר.

Gr"a - since "and they stood" means silence, and the [above] Yerushalmi only forbids the reader and interpreter... according to all it's allowed, and that's the truth!!

Practical Ramification # 1 – Which "trop" for reading the 10 commandments?

בה"ל [או"ח תצ"ד ד"ה מכוודש] - ... ויש נוהגין (כך החיים תצד/כ). לקרות בצבור לעולם בטעם העליון דהיינו אף בפרשת יתרו ובפרשת ואתחנן רק היחיד הקורא לעצמו קורא בשני. זהו תמצית דברי האחרונים:

Beur Halacha [oc 494] - ...but there are those [Kaf-Hachayim] that always read them in the "Taam Elyon"... and only a person reading in private reads it in the "Taam Tachton"

בה"ל [או"ח תצ"ד ד"ה מכוודש] - וע"כ בשבועות נוהגין לקרות בצבור בהראשון דהיינו בטעם העליון... **לפי שבו ביום נתנו עשרת הדברות** ובפרשת יתרו ובפרשת ואתחנן קורין אף בצבור בטעם התחתון.

Beur Halacha [oc 494] - and therefore on Shavuot we read with the "Taam Elyon"...since we got the 10 commandments that day. But when reading the Parshiyot of Yitro and Veetchanan we read it in the "Taam Tachton"

Practical Ramification # 2- the readers "mistake"

הרמב"ם [עקבי תפילה י"ב/ו] - ...קרא וטעה אפילו בדקדוק את אחת מחזירין אותו עד שיקראנה בדקדוק **וכ"פ השו"ע** [קמ"ב/א].

Rambam [Laws of prayer 12/6] - ...if he read and made a mistake, even in 1 letter, you make him repeat it till he reads it in a precise manner **[Codified in the Shulchan Aruch OC 142/1]**

הרמ"א [שם] - ...ודוקא בשינוי שמשנתנה ע"י זה הענין, אבל אם טעה בנגינת הטעם או בניקוד, אין מחזירין אותו אבל גוערין בו

Rama [ibid]...this is only true if he makes a mistake in something that changes the meaning of the verse, but if he made a mistake in song or punctuation, he doesn't have to repeat himself but should be reprimanded.